

PRESSITEADE nr 112/23

Luxembourg, 29. juuni 2023

Kohtujuristi ettepanek kohtuasjas C-61/22 | Landeshauptstadt Wiesbaden

Kohtujurist L. Medina hinnangul on sõrmejälgede kohustuslik kogumine ja isikutunnistustele salvestamine õiguspärane

Määrusega 2019/1157¹ on kehtestatud kohustus lisada alates 2. augustist 2021 kõikidele liikmesriikide poolt välja antavatele uutele isikutunnistustele² selle omaniku sõrmejälgede kujutis üliturvalisel andmekandjal.

Üks Saksamaa kodanik esitas 2021. aasta novembris Wiesbadeni linnale (Saksamaa) taotluse uue isikutunnistuse väljastamiseks. Ta palus oma taotluses konkreetselt, et isikutunnistus antaks välja ilma selle kiibile sõrmejälgede kujutist lisamata.

Wiesbadeni linn jättis taotluse rahuldamata muu hulgas põhjendusel, et isikutunnistust ei saa väljastada ilma selle omaniku sõrmejälgede kujutiseta, kuna alates 2. augustist 2021 on uute isikutunnistuste kiibile sõrmejälgede kujutise salvestamine kohustuslik.

Wiesbadeni halduskohtul, kelle poole selles kontekstis pöörduti, tekkisid kahtlused määruse 2019/1157 kehtivuse suhtes ja seega küsimuses, kas sõrmejälgede kogumine ja Saksamaa isikutunnistustele salvestamine on kohustuslik. Täpsemalt palus see kohus selgitada esiteks, kas määruse 2019/1157 vastuvõtmiseks sobiv alus oli ELTL artikli 21 lõige 2, mitte sama aluslepingu artikli 77 lõige 3; teiseks, kas määrus 2019/1157 on kooskõlas harta artiklitega 7 ja 8 koostoimes harta artikli 52 lõikega 1; ning kolmandaks, kas see määrus on kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse³ artikli 35 lõikes 10 ette nähtud kohustusega anda andmekaitsealane mõjuhinna.

Tänases ettepanekus leiab kohtujurist Laila Medina **esiteks, et määrus 2019/1157 on ELTL artikli 21 lõike 2 alusel õigesti vastu võetud** eesmärgiga hõlbustada liidu kodanikel liikmesriikide territooriumil vaba liikumise ja elamise õiguse kasutamist.

Ta toob sellega seoses esile, et see õigus võimaldab liidu kodanikel sulanduda vastuvõtva liikmesriigi teiste elanike argiellu. Riiklikel isikutunnistustel on seega samad funktsioonid nagu nende elanike puhul, mis tähendab, et vaba liikumise õiguse täielikku kasutamist hõlbustab ainult usaldusväärne ja ehtne isikut tõendav dokument.

Riiklike isikutunnistuste vormi ühtlustamine ja nende usaldusväärsuse parandamine turvastandardite – sh digitaalsete sõrmejälgede – abil mõjutavad otseselt selle õiguse kasutamist, muutes isikutunnistused

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1157 liidu kodanike isikutunnistuste ning vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamise kohta (ELT 2019, L 188, lk 67).

² Seoses sama kohustusega passide puhul vt 17. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus *Schwarz*, C-291/12 (vt pressiteade [nt 135/13](#)).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1) artikli 35 lõige 10.

usaldusväärsemaks ning sellisena hõlpsamini aktsepteeritavaks liikmesriikide ametiasutuste ja teenuseid osutavate üksuste poolt. Kokkuvõttes vähendab see ühest riigist teise liikuvate liidu kodanike jaoks ebamugavusi, kulusid ja haldustõkkeid.

Lõpuks leiab ta, et nõukogule ETL artikli 77 lõikega 3 antud pädevust tuleb mõista nii, et see viitab ainult piirikontrollipoliitika kontekstile. Sellest konkreetsest sisust kaugemale ulatuv liidu meede – nagu määrus 2019/1157 – ei kuuluks selle sätte kohaldamisalasse.

Kohtujurist **analüüsib** seejärel, **kas kahe sõrmejäljekujutise kogumise ja nende isikutunnistustele salvestamise kohustus kujutab endast põhjendamatu piirangut põhiõigusele, et isikuandmete töötlemisel austataks andmesubjekti eraelu.**

Kohtujuristi hinnangul kujutab määrus 2019/1157, millega on kehtestatud sarnased meetmed nagu need, mida Euroopa Kohus analüüsis kohtuotsuses Schwarz seoses passidega, endast harta artiklitega 7 ja 8 tagatud õiguste piirangut. Seetõttu on vaja kindlaks teha, kas sellist töötlemist saab põhjendada harta artikli 52 lõike 1 alusel.

Mis puudutab seda, kas määrusest 2019/1157 tulenevad piirangud vastavad üldist huvi teenivale eesmärgile, siis on ta seisukohal, et kuna ühtsuse puudumine riiklike isikutunnistuste vormides ja turvaelementides suurendab võltsimise ja dokumendipettuse ohtu, **taotlevad määrusega 2019/1157 kehtestatud piirangud**, mille eesmärk on ennetada seda ohtu ja seega edendada nende isikutunnistuste aktsepteerimist, **sellist eesmärki**.

Lisaks leiab ta, et need piirangud on **sobivad ja vajalikud ega lähe kaugemale sellest, mis on tingimata vajalik** selle määruse peamise eesmärgi saavutamiseks. Täpsemalt ei näi selle määruse eesmärgi sama tõhusaks saavutamiseks olevat sõrmejälgede võtmise ja salvestamisega võrreldes sama sobivat, kuid vähem sekkuvat meetodit. Samuti pakub määrus 2019/1157 piisavaid ja sobivaid meetmeid, mis tagavad, et biomeetriliste tunnuste kogumine, salvestamine ja kasutamine on tõhusalt kaitstud väärkasutuse ja kuritarvitamise eest. Need meetmed tagavad, et uuele isikutunnistusele salvestatud biomeetrilised tunnused jäävad pärast selle tunnustuse väljastamist üksnes tunnustuse omaniku käsutusse ja need ei ole avalikkusele kättesaadavad. Määrus 2019/1157 ei anna ka õiguslikku alust luua või säilitada riiklikke andmebaase ega liidu tasandil kesket andmebaasi.

Mis puudutab lõpuks seda, kas määrus 2019/1157 on kooskõlas kohustusega anda isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 35 lõike 10 alusel andmekaitsealane mõjuhindang, siis toob kohtujurist esile, et isikuandmete kaitse üldmäärus ja määrus 2019/1157 on teisesed õigusaktid, mis on liidu õiguse allikate hierarhias oma tasemelt võrdsed. Lisaks ei tulene isikuandmete kaitse üldmäärusest mingil juhul, et mõju hindamise kohustus, mis on ette nähtud selle määruse artikli 35 lõikes 1, on liidu seadusandjale siduv, samuti ei näe see sätte ette ühtegi kriteeriumi, mille alusel hinnata Euroopa Liidu teisese õiguse mõne muu normi kehtivust. Seetõttu on ta seisukohal, et Euroopa Parlament ja nõukogu ei olnud määruse 2019/1157 vastuvõtmiseni viinud seadusandlikus menetluses kohustatud mõjuhindangut andma.

MÄRKUS: Kohtujuristi ettepanek ei ole Euroopa Kohtule siduv. Kohtujuristi ülesanne on täiesti sõltumatult teha Euroopa Kohtule ettepanekuid talle määratud asjade õigusliku lahenduse kohta. Euroopa Kohtu kohtunikud asuvad selles kohtuasjas nõu pidama. Kohtuotsus tehakse hiljem.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Ettepaneku [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle ettekandmise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005.

Kohtujuristi ettepaneku ettelugemisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

